

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานีนอนามัย
ตามการรับรู้ของหัวหน้าสถานีนอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทย

บุญนริศ สายสุ่ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิ
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานีนามัยตามการรับรู้ของหัวหน้าสถานีนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทย

FACTORS AFFECTING HEALTH CENTER PERFORMANCE EFFECTIVENESS AS PERCEIVED BY HEALTH CENTER LEADERS, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH, THAILAND

บุญนริศ สายสุ่ม 5037045 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ภูษิตา อินทรประสงค์, พบ.ด.(การบริหารการพัฒนา), จรรยา ภัทรราชาชัย Sc.D.(Bios.), ชาญวิทย์ ทรัพย์, M.D.(Director)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานีนามัยตามการรับรู้ของหัวหน้าสถานีนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory Research) แบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Study) ซึ่งผู้วิจัยสนใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานีนามัยตามการรับรู้ของหัวหน้าสถานีนามัย โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าสถานีนามัย จำนวนทั้งสิ้น 400 คน แบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ 287 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าสถานีนามัยรับรู้ว่าประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานีนามัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีนามัยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าสถานีนามัย และการสนับสนุนจากเครือข่ายบริการปฐมภูมิภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ซึ่งความสามารถในการบริหารงานและคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีนามัยสามารถอธิบายความผันแปรประสิทธิผลการดำเนินงานตามการรับรู้ของหัวหน้าสถานีนามัยได้ร้อยละ 38.00 ($R^2=0.38$) ส่วนที่เหลืออาจจะเป็นผลมาจากอิทธิพลของปัจจัยอื่น

โดยความสามารถในการบริหารงานที่มีความสำคัญต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน ตามการรับรู้ของหัวหน้าสถานีนามัยคือ การวางแผน และการบริหารงานบุคคล ส่วนคุณลักษณะผู้นำที่มีความสำคัญต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามการรับรู้ของหัวหน้าสถานีนามัยคือ การสื่อสารกับผู้อื่นชัดเจน และมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยยึดเป้าหมายที่วางไว้ และการวิเคราะห์ มองเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทะลุปรุโปร่ง

ข้อเสนอแนะ: จากผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารทุกระดับน่าจะให้ความสำคัญในเรื่องความสามารถในการบริหารงาน และคุณลักษณะผู้นำมากกว่าการสนับสนุนทรัพยากรทางการบริหาร ดังนั้นการนิเทศงานของทีมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและอำเภอ น่าจะมีการประเมินความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าสถานีนามัยโดยเฉพาะเรื่องการวางแผน และการบริหารงานบุคคล ส่วนคุณลักษณะผู้นำน่าจะเน้นเรื่องการสื่อสารกับผู้อื่นชัดเจน และมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยยึดเป้าหมายที่วางไว้ และการวิเคราะห์มองเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทะลุปรุโปร่งควบคู่กันไปกับผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้นิเทศได้รู้ถึงส่วนขาดและให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่หัวหน้าสถานีนามัยต่อไป

คำสำคัญ: ประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานีนามัย / คุณลักษณะผู้นำ/ความสามารถในการบริหารงาน / การสนับสนุนจากเครือข่ายบริการปฐมภูมิ / หัวหน้าสถานีนามัย

FACTORS AFFECTING HEALTH CENTER PERFORMANCE EFFECTIVENESS AS PERCEIVED BY HEALTH CENTER LEADERS, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH, THAILAND**BUNNARIS SAISUM 5037045 PHPH/M****M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH ADMINISTRATION****THESIS ADVISORORY COMMITTEE: BHUSITA INTARAPRASONG, Ph.D.(Dev. Adm.), JANYA PATARAACHACHAI, Sc.D.(Bios.), CHANVIT TARATHEP, M.D.(Director)****ABSTRACT**

The research “Factors affecting health center performance effectiveness as perceived by health center leaders, Ministry of Public Health, Thailand” was an explanatory research, cross-sectional study. The research was interested in the factors that affect health center performance effectiveness as perceived by health center leaders. Data collection was done using a questionnaire to collect data from 400 health centers. 287 questionnaires were completed which was 71.75% of the total distributed. The statistical methods used for analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson’s product moment correlation co-efficient and multiple regression analysis.

The results showed that health center leaders perceived the overall performance of health centers to be at a high level. Overall traits of the leaders were at a high level. The ability of health center management and support from the contracting unit for primary care organization was at a good level. The ability of management and the traits of the health center leaders can explain 38 percent of the variance of performance effectiveness perceived by health center leaders ($R^2=0.38$). The rest was from other factors.

The management abilities that most affected the performance of the health center leaders were planning and personal management. The leadership traits that most affected the performance of the health center leaders were communication with other people, communication effectiveness, management by objectives and clear analysis of the situation.

Recommendations: The results revealed that administrators should give priority to management ability and leadership traits rather than supporting resource management. Therefore, the orientation of provincial and district public health office teams should have assessments of management ability especially planning and personnel management. Regarding leadership traits there be a should focus on communicating with other people clearly and communication effectiveness, management by objectives, and a clear analysis of the situation along with performance results to let trainees know what they lack and to give appropriate recommendations to health center leaders.

KEY WORDS: HEALTH CENTER PERFORMANCE EFFECTIVENESS / LEADERSHIP TRAITS / MANAGEMENT ABILITY / SUPPORT FROM CONTRACTING UNIT FOR PRIMARY CARE (CUP) / HEALTH CENTER LEADERS.